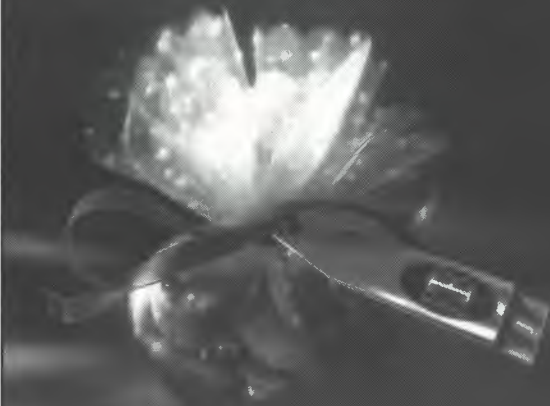

KB - PARTICULIERENSERVICE

KB-NEW LIFE* Een nieuw leven voor de levensverzekering

De Kredietbank heeft een totaal nieuw spaar- en verzekerings-
produkt voor u uitgedacht : KB-New Life. Een soepele formule
met alle voordelen van de klassieke levensverzekering, maar
zonder de nadelen. Met KB-New Life :

- bepaalt u zelf hoeveel en wanneer u spaart;
- geniet u een gewaarborgde interest van 4,75%, vermeer-
derd met een jaarlijkse winstdeelneming;
- verhoogt uw rendement door de fiscale aftrekbaarheid.

Verzeeker vandaag
nog uw toekomst.
Met KB-New Life.

U verneemt er alles
over in elk kantoor
van de Kredietbank.

*KB-New Life wordt afgesloten bij Omniver Leven NV, verzekeringsonderneming toegelaten
onder codenummer 1007 om tak 21 "Leven" te beoefenen (KB 31 05 90 - BS 22 06 90)

Kantoor van afgifte: BRUGGE X

België/Belgique
P.B.
BRUGGE X
4/783

vivat academia

berichtenblad van het Verbond der Vlaamse Academicici
tweemaandelijks behalve juli en augustus nr. 74 november - december '90

Inhoud

Hoe men 25 jaar geleden de "Universiteit Antwerpen" zag	<i>Prof. Dr. K. Declerck</i>	1
Voorwoord bij een brief van Minister H. Schiltz	<i>Prof. Dr. E. Ponette</i>	8
Brief aan Vivat Academia	<i>Minister Hugo Schiltz</i>	9
Dank bij afscheid	<i>Apr. Raoul Lamens</i>	12
Erratum en andere berichten		14
Personalialia		18

secretariaat: Em. Jacquainlaan 126
1000 Brussel - tel. 02/218 68 20
giro 000-0429238-13

verantwoordelijke uitgever: F. Mollet
Baron Ruzettelaan 260
8310 Brugge

Houd zaterdag 9 maart 1991 vrij voor de

ALGEMENE LEDENVERGADERING

IN KORTRIJK

- interessant dagprogramma met keuzemogelijkheden
- avondfeest: diner en danspartij
- Thema van de academische zitting :
TAALGEBRUIK en TALENKENNIS
van de UNIVERSITAIR GESCHOOLDEN
in OPLEIDING en WERKKRING

Sprekers :

- Dr. fil. Frans Debrabandere
- Prof. dr. Stijn Verrept (UFSIA en T.U. Eindhoven)
- Lic. fil. Hugo Vanhove (Hoofd Taaldienst bij Janssen Pharmaceutica)

Hoe men 25 jaar geleden de "Universiteit Antwerpen" zag

Karel De Clerck, gewoon hoogleraar R.U.G.,
Baertsoenkaai 3, 9000 Gent

De - niet altijd zo gelukkige - maatregelen inzake universitaire expansie (waardoor België in een minimum van tijd over zeventien universitaire instellingen beschikte) zijn het werk geweest van - hoofdzakelijk regionalistisch geïnspireerde - politici. Jammeren over het gevoerde beleid en de resultaten ervan heeft thans weinig zin. We kunnen enkel constateren, dat de grote voortvarendheid van toen zich nu op velerlei wijze wreekt.

Eén van de meest opvallende vormen van die wildgroei is ongetwijfeld in Antwerpen aan te wijzen, waar een Rijkshandelshogeschool en een Hogere Handelsschool Sint-Ignatius als wortels hebben gediend voor de boomstammen die er nu al enige tijd staan : het R.U.C.A., de U.F.S.I.A. en de U.I.A. Degenen die ruim 25 jaar geleden als eersten luidop zijn gaan dromen over een Antwerpse universiteit, mogen zeker niet verantwoordelijk worden gesteld voor de huidige situatie. Zij hebben immers niet gewild wat uiteindelijk de politici ervan gemaakt hebben. Vanuit de overtuiging dat Vlaanderen nog steeds een achterstand had in te halen (de vernederlandsing van de Gentse alma mater beschouwden zij niet als het eindpunt van de Vlaamse strijd), hebben zij ervoor geijverd dat in Antwerpen een nieuwe - liefst pluralistische - universiteit tot stand zou komen. Voor hun inspanningen zijn zij evenwel niet beloofd geworden en over hun pogingen wordt met geen woord meer gerept...

Documenten uit die periode dreigden verloren te gaan. Door een samenloop van omstandigheden kwamen ze onlangs in ons bezit (1) en maakten het aldus mogelijk - via dit artikel - in herinnering te brengen wat 25 jaar geleden "aan het broeien was".

Ons verhaal begint in april 1958. Dan treedt een "werkcomité" van de Antwerpse afdeling van het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten Verbond (nu V.V.A.) naar buiten met een brochure die op duizenden exemplaren wordt verspreid : **Een Vlaamse Universiteit te Antwerpen**. De brochure is het resul-

taat van maandenlang overleg tussen vier gezaghebbende academici uit het Antwerpse : de jurist W. Opsomer, de ingenieur J. de Cavel, de medicus A. Ide en de jurist J. Heinz. Samen vormen zij het genoemd "werkcomité". Aanleiding tot hun activiteiten is de redevoering geweest van de Gentse rector J. Gillis op 18 mei 1957 tijdens de jaarvergadering van het Vlaams Economisch Verbond, waarbij vooral volgende woorden in hun oren zijn blijven klinken : "Op dezelfde wijze dat er thans sprake is om te Rotterdam een nieuwe Universiteit op te richten, kan de vraag bij ons worden gesteld of het niet aangewezen ware, in een grote havenstad zoals Antwerpen, buiten de reeds bestaande hogere instituten, een polytechnicum of zelfs een Universiteit te stichten. Samen met Gent en Leuven, zou Antwerpen bij uitstek aan de Vlaamse studenten een gezond klimaat schenken voor de ontplooiing van wetenschap en tevens van een zuiver Vlaams leven." Die gedachte vindt allereerst weerklank bij J. de Cavel en J. Heinz ; ze zijn van mening dat hier een taak is weggelegd voor het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten Verbond ; spoedig weten ze daarvan W. Opsomer, voorzitter van de Antwerpse afdeling, te overtuigen ; ook A. Ide sluit zich enthousiast bij hen aan. De zaak is aan het rollen en via het Mededelingsblad van het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten Verbond poogt men nog andere leden voor het idee te winnen. Heinz twijfelt niet aan het succes ; op 11 september 1957 schrijft hij aan zijn vriend de Cavel : "Er is geen Akademikus, geen Vlaming, geen Antwerpenaar die deze aangelegenheid geen goed hart zou toedragen." Na enige tijd ziet hij weliswaar de eerste klippen opduiken, maar hij vindt snel een uitweg : "Er is de netelige 'schoolkwestie', de problematiek van 'links' en 'rechts'. Deze kan m.i. omzeild worden door de formule van een 'stedelijke' Universiteit, zoals te Amsterdam b.v." (brief aan W. Opsomer, d.d. 8 januari 1958).

De brochure van april 1958 (het definitieve startsignaal voor de actie) gaat eveneens in op de mogelijkheid van een stedelijke universiteit, doch sluit de oprichting van een rijksuniversiteit niet uit. Welke instelling er ook tot stand komt, ze moet alleszins - zo valt af te leiden uit beschouwingen van J. de Cavel en A. Ide - twee volwaardige faculteiten bevatten : een technische faculteit en een medische faculteit. Over de leefbaarheid ervan kan geen betwisting rijzen ; daarvoor staan immers borg : "een groeiende bevolking", "een zich uitdijende haven", "een Kempisch nijverheidsbekken in volle ontwikkeling". Kortom, "het niet onrijpe vraagstuk" dient dringend ter studie genomen te worden. "Gewis" - zo geven de stellers van de brochure toe - "er zijn tal van moeilijkheden die wij ons niet ontveinzen ; wij weten dat er scherp wordt toegezien van links naar rechts, en omgekeerd. Maar dat is geen afdoende

reden voor het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten Verbond, om lijdzaam (of noem het, voorzichtig) af te wachten 'wat de anderen gaan doen'. Onze houding wordt bepaald door het inzicht dat hier vitale Vlaamse belangen op het spel staan. Wij nemen dan ook stelling, ook omdat wij weten dat er door de macht der feiten, vroeg of laat, een oplossing ons zal worden opgedrongen. Wij willen dat deze oplossing de goede zij voor gans ons volk." Het is duidelijk dat de initiatiefnemers pogen te vermijden, dat de strijd voor een "Universiteit Antwerpen" een politieke aangelegenheid wordt. Hun actie heeft niet tot doel - zo schrijven ze - "lokale en partikuliere of partijbelangen te dienen". Wat zij nastreven, is de oprichting van "een volwaardige Nederlandstalige Universiteit, waar alle Vlamingen welkom zijn en zich thuis kunnen voelen." Dit lijkt hen geen ijdele wens : "het is - naar onze overtuiging - eerlijk mogelijk, wanneer rekening wordt gehouden met de Vlaamse werkelijkheid op sociaal en levensbeschouwelijk gebied."

Tijdens de daaropvolgende maanden blijft het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten Verbond en meer bepaald het "werkcomité" bijzonder actief. Er wordt o.m. contact gezocht met professoren uit Gent, met de Vlaamse Ingenieursvereniging (K.V.I.V.), met het Vlaams Geneesherenverbond, met de Vlaamse Conferentie der Balie en met het Vlaams Economisch Verbond. Van dergelijke organisaties verwacht men voorlopig meer medewerking dan van politieke partijen. Er moet immers over gewaakt worden - zo schrijft op 25 juni 1958 Heinz aan de Cavel - "dat de Antwerpse afdeling van het A.V.O.H.V. de zaak niet uit handen zal geven, maar integendeel haar rol van motor of katalysator zal spelen tot aan de slotakte". Zulks impliceert in de eerste plaats het coördineren van de werkzaamheden en het gezamenlijk opstellen van een deskundig rapport. Daarnaast echter (wéér is Heinz aan het woord ; nu in een brief van 6 november 1958 aan Opsomer) "zou een meer activistische (ik hou veel van dat woord) werking kunnen uitgebouwd worden, met medewerking en steun van Vlaamse organismen als V.T.B. enz. om het vraagstuk Universiteit-Antwerpen voor de openbare Vlaamse opinie dynamisch vooruit te stuwen". En Heinz vervolgt : "Grondige voorstudie en propaganda sluiten elkander niet uit, integendeel. Iedereen is akkoord met de uiteindelijke doelstelling, maar de kompleksiteit van het probleem vergt een oordeelkundige strategie en een produktieve taktiek."

Met het oog op die "propaganda" voeren de leden van het "werkcomité" besprekingen met J. van Overstraeten, voorzitter van de V.T.B.-V.A.B. en uitgever van de "Autotoerist". Er wordt overeengekomen in dit blad een artikelreeks op te nemen, waarin gepleit wordt voor de oprichting van een uni-

versiteit te Antwerpen en waarna een opiniepeiling onder de lezers zal gehouden worden. Die opiniepeiling zal betrekking hebben op vijf vragen :

"1) Zijt U het eens met de stelling dat de wetenschappelijke uitbouw van het Nederlandstalig hoger onderwijs, in de huidige verhoudingen, een minimumbasis vereist van drie volwaardige universiteiten ?

2) Ziet U de oplossing in overconcentratie ofwel beter spreiding der instellingen, omwille van de democratisering van het hoger onderwijs en de ontsluiting der meest bevolkte provincies (die er nog geen bezitten) ?

3) Is Antwerpen aangewezen als vestingsplaats der nieuwe universiteit ?

4) Welke formule acht U de beste : een gemeentelijke universiteit, een rijks-universiteit, een volwaardige universiteit of plaatselijke afdelingen ?

5) Hebt U bepaalde gegevens of suggesties die ter zake dienstig zijn ?"

Zowel de artikelenreeks - begin 1959 - als de opiniepeiling - midden 1959 - kennen een groot succes (2) en stimuleren meer dan ooit de voorvechters-van-het-eerste-uur.

Inmiddels is er naast het "werkcomité" van het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudenten Verbond een commissie "wetenschappelijk onderzoek" gecreëerd in de schoot van het Vlaams Economisch Verbond. Deze commissie, bestaande uit deskundigen uit het milieu van nijverheid en universiteit, wordt voorgezeten door Fr. Wildiers, directeur bij het V.E.V., en start met een aantal activiteiten in het najaar van 1958. De eerste opdracht luidt : het verrichten van een enquête bij ondernemingen die minstens 300 personen tewerkstellen in de provincies Antwerpen en Limburg, alsmede in het Land van Waas, teneinde o.m. een antwoord te verkrijgen op de volgende vragen :

- in hoeverre bestaat er een behoefte aan wetenschappelijk personeel in het bedrijfsleven ?

- in welke richting en in welke graad is dit personeel geschoold ?

- hoeveel wordt er aan wetenschappelijk onderzoek uitgegeven ?

De resultaten van de enquête moeten het de commissie mogelijk maken een rapport op te stellen, waarin de toekomstige behoeften worden aangetoond en de oriëntering van het wetenschappelijk onderzoek wordt aangegeven.

Het "werkcomité" van het A.V.O.H.V. poogt aan te sluiten bij de activiteiten van de V.E.V.-commissie, maar dat lukt niet. Pas op 5 maart 1959 krijgen Heinz en de Cavel gelegenheid om aan een vergadering van de commissie deel te nemen en er hun bedoelingen toe te lichten. "Met alle waardering voor dit streven" - zo staat in het verslag van de vergadering te lezen - "zijn de commis-

sieleden echter van mening dat de te volgen wegen te ver uit elkaar liggen om in een gemeenschappelijke actie te worden opgenomen. Het oprichten van een nieuwe universiteit te Antwerpen stelt politieke, financiële en confessionele problemen. Het V.E.V. beantwoordt aan zijn doelstellingen en beweegt zich op zijn terrein met een onderzoek in te stellen naar de behoeften aan wetenschappelijk personeel in het bedrijfsleven, over de graad van scholing van dit personeel en over de voor het wetenschappelijk onderzoek bestemde fondsen."

Kortom, het A.V.O.H.V. wordt vriendelijk bedankt en het V.E.V. gaat verder zijn eigen weg. Vrij spoedig ligt daar een lijvig rapport ter tafel. In het eerste deel ervan komen algemene problemen i.v.m. wetenschappelijk onderzoek en technische vooruitgang aan de orde (waarbij in een apart hoofdstuk speciale aandacht wordt geschonken aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor Antwerpen en omgeving) ; in het tweede deel wordt - rekening houdend met de bijzondere noden van het Antwerpse gebied en het grote potentieel aan intellectuele krachten dat er aanwezig is - aangestuurd op de oprichting van een "Technische Hogeschool" te Antwerpen. Die instelling zou twee faculteiten moeten omvatten : een faculteit toegepaste wetenschappen (voor de vorming van electrotechnische ingenieurs, werktuigkundige ingenieurs, scheikundige ingenieurs, metaalkundige ingenieurs en scheepsbouwkundige ingenieurs) en een faculteit wetenschappen (met de richtingen : wiskunde, natuurkunde en scheikunde). Bij zo'n "Technische Hogeschool" zou het evenwel niet mogen blijven. Daarnaast zou - met het oog op verdere, industriële ontplooiing - moeten gestreefd worden naar een bundeling van diverse vormen van research in een aangepast centrum, dat als naam zou kunnen dragen : "Interdisciplinair Instituut voor Industrieel Onderzoek". Samen met de "Technische Hogeschool" zou dit instituut uiteindelijk moeten gezien worden als éénzelfde stichting te Antwerpen. "Deze stichting" (aldus het V.E.V.-rapport) "zou dan twee noodzakelijk autonome instellingen groeperen met een fundamenteel anders gerichte opdracht, waarbij echter tussen beide een uiterst vruchtbare wisselwerking tot stand zou komen, rechtstreeks ten goede van het gehalte van hun specifieke wederzijdse bedrijvigheden."

De Antwerpse afdeling van het A.V.O.H.V., even opzij gerangeerd door het V.E.V., laat zich evenwel niet ontmoedigen. Het "werkcomité" (inmiddels uitgebreid met V. Portier) overweegt een nieuwe strategie : het benaderen van politici. Zulks gebeurt met enige aarzeling, want inschakeling van politieke partijen heeft men eigenlijk van het begin af willen vermijden. Een eerste, voorzichtige stap gaat nu in de richting van het stadsbestuur. Op 30 juni 1959

kan Heinz aan de andere leden van het "werkcomité" melden : "Namens ons werkkomitee liet ik aan de Heer Burgemeester weten dat wij onze aktie voortzetten voor een volwaardige Universiteit te Antwerpen, en dat ter zake het Antwerpse Magistraat geroepen is om positieve initiatieven te nemen." Burge-meester L. Craeybeckx is inderdaad de aangewezen figuur om de onderne-ming te helpen schragen. Bij meer dan één gelegenheid heeft hij zijn sympa-thie voor het plan reeds laten blijken (o.m. door samen met F. Detiège en F. Grootjans een "wetsvoorstel houdende oprichting van een universiteit te Antwerpen" bij het parlement in te dienen), zodat Opsomer, Heinz, de Cavel, Ide en Portier geen moeite hebben om de Antwerpse burgemeester "voor de wagen te spannen". Zij slagen erin de 11 juli-rede van Craeybeckx aan de "Universiteit Antwerpen" te laten wijden en zij organiseren een maand later (op 10 augustus 1959) een academische zitting (bijgewoond door 500 toe-hoorders) waarop Craeybeckx de vraag beantwoordt : "Waarom een Univer-siteit te Antwerpen ?", een indrukwekkende lezing die nadien wordt uitgege-ven en verscheidene malen herdrukt. W. Opsomer zit die succesvolle bijeen-komst voor en maakt nadrukkelijk van de gelegenheid gebruik om de oor-spronkelijke doelstellingen nog eens te belichten : "Het A.V.O.H.V. droomt van een Vlaamse Universteit, huis van wetenschap, zowel voor mensen van links als van rechts, om er de ruwe kranten-terminologie bij te gebruiken. Het Alge-meen Vlaams Oud-Hoogstudentenverbond droomt van een Universteit te Antwerpen, gesticht na het afsluiten van de schoolvrede en die het levend symbool zou zijn van die verdraagzaamheid, waarvan het Antwerpse gemeentebestuur in onderwijsaangelegenheden steeds zo prachtig blijk gaf. Het Oud-Hoogstudentenverbond droomt van een Universiteit, centrum van kultuur vanzelfsprekend, maar ook van beschaving, zegge van veredeling en verfijning der gedragingen, precies best vertolkt door wat nog eens verdraag-zzaamheid heet."

In dezelfde zin zal voorzitter Opsomer op 13 december 1959 nogmaals een hartstochtelijk betoog houden in de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwer-pen, maar inmiddels is het kwaad al geschied. De tegenstellingen tussen confessioneel en a-confessioneel (door Opsomer omschreven als "afschu-welijk", "dwaas", "onrijpheid", "geestelijke verscheurdheid", "onbeschaafd-heid", "boosaardigheid", "gewetenloosheid") nemen dreigend toe en verpes-ten de hele sfeer.

De jezuitenorde, reeds enige tijd met een plan op zak om in Limburg hoger onderwijs te doen starten, wordt in 1959 door het episcopaat, bij monde van kardinaal Van Roey, ertoe aangezet haar activiteiten naar Antwerpen te ver-

leggen. Lang wordt niet gedraald : kandidaturen in de rechten en de politieke en sociale wetenschappen worden er uit de grond gestampt en weldra volgen de kandidaturen in de letteren en wijsbegeerte.

Het hek is nu voorgoed van de dam. Wat men ook nog moge ondernemen (installatie van een "voorlopig aktiekomitee voor de oprichting van een Rijks-universiteit te Antwerpen", stichting van een "Komitee voor de Uitbreiding van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen", publikatie van een tijdschrift "Universiteit Antwerpen", organisatie van volksvergaderingen en betogingen), het is alle-maal boter aan de galg. De eensgezindheid is zoek, de argwaan groeit, de strijd kan beginnen. Met pijn in het hart ziet het "werkcomité" van het A.V.O.H.V. de pluralistische droom verzwinden. Het idealisme moet nu plaats-maken voor het slagveld (of moeten we zeggen : slachtveld ?). Pas na vijf jaar wordt een tijdelijk "staakt het vuren" afgekondigd en verschijnen in het Staats-blad de eerste maatregelen inzake "universitaire expansie". Niemand is evenwel tevreden, zodat vrij spoedig weer naar de wapens wordt gegrepen. Een nieuwe episode in het verhaal vangt aan (3).

NOTEN

(1) Dank zijn we verschuldigd aan mevrouw Heinz, mevrouw Hendrickx-de Cavel, Prof. em. W. Opsomer, alsmede aan de administratieve diensten van het Vlaams Economisch Verbond.

(2) Alle antwoorden op de vragenlijst zijn bewaard gebleven en kunnen nog geraadpleegd worden.

(3) Meer hierover bij K. De Clerck, *Tien Vlaamse rectoren over tien jaar univer-sitaire expansie*, Gent, 1975, 91 blz.

Voorwoord bij een brief van Minister H. Schiltz.

In het vorig nummer van "Vivat Academia" publiceerde ik een artikel "Heeft de Vlaamse Beweging nog zin?" De onderstaande brief is een reactie hierop. "Vivat Academia" is het berichtenblad voor en van de leden van ons Verbond; daarom worden meningen van leden gepubliceerd, ook al zijn die niet of niet helemaal gelijklopend met die van voorzitter, bestuursleden of een andere auteur.

Het hoofdbestuur van V.V.A. beschouwt de leden als voldoende volwassen en kritisch, opdat ze zelf de argumenten, ontwikkeld in beide teksten, zouden vergelijken en toetsen aan de politieke realiteit; daarom wordt onderstaande brief onverkort gepubliceerd, zonder tegen-argumenten van mijnentwege. "Du choc des idées jaillit la lumière."

Prof. E. Ponette
Voorzitter V.V.A.

Brief aan Vivat Academia Minister Hugo Schiltz

Geachte heren,

Als lid van het V.V.A., ongeveer 30 jaar, lees ik met aandacht het Berichtenblad.

Zo ook uw laatste nummer van september/oktober.

Het moet mij van het hart dat ik helaas niet akkoord kan gaan met de uiteenzetting van de voorzitter gericht aan de leden, dus onder meer aan mij.

De analyse van de eerste en de tweede fase van de staatshervorming van 1988, die erin gegeven wordt, lijkt mij inderdaad zeer eenzijdig en op bepaalde punten niet helemaal in overeenstemming met de werkelijkheid.

1/ De faciliteiten voor de franstaligen in de Vlaamse randgemeenten en Brussel werden gebetonneerd, indien men daarmee ten minste bedoelt dat een bestaande wet die redelijkerwijze toch niet anders dan met een dubbele of een tweederde meerderheid zou kunnen gewijzigd worden, bevestigd is geworden; daar staat tegenover dat ook de begrenzing van Brussel tot de 19 gemeenten op dezelfde manier gebetonneerd werd en dat de voogdij over deze randgemeenten rond Brussel aan de Vlaamse Regering werd toevertrouwd.

Dat mettertijd deze voogdij belangrijker zal blijken dan wellicht de letter van de taalwetgeving, blijkt nu reeds dank zij het optreden van de Vlaamse Regering ten overstaan van gemeentebesturen die deze wetgeving trachten te verdraaien.

Voorheen was een optreden tegen deze gemeentebesturen ondenkbaar vermits de paritair samengestelde centrale regering in dergelijke aangelegenheden wel politiek machteloos moest geacht worden.

Het feit dat de taalkennis geen verkiesbaarheidsvoorwaarde voor de bestuurders is, is geen uitbreiding van de faciliteiten, zoals trouwens het optreden van Minister Van Den Bossche tegen gemeentebestuurders die dit wel trachten op deze manier te interpreteren, duidelijk maakt.

2/ De voogdij over Voeren berustte bij de Limburgse provincie-gouverneur maar onder het gezag van de paritair samengestelde centrale regering.

Gedeeltelijk werd dit thans vervangen door het regime van het college van Provincie-gouverneurs, maar ook daar staat dan weer tegenover dat voor het grootste deel van de bestuurlijke voogdij de Limburgse gouverneur wel bevoegd blijft en bovendien de Vlaamse Regering voortaan in deze materies de opperste voogd wordt.

3/ In Brussel bestaat er wel degelijk een machtspariteit tussen Vlamingen en Franstaligen op dezelfde wijze als op het centrale vlak. Brussel kan niet meer zonder of tegen de Vlamingen bestuurd worden, zoals trouwens blijkt uit de wetenschappelijke analyses van prof. Senelle en van de Leuvense Professo- ren van de Club van Leuven in hun bekroond rapport 'Vlaanderen op een kruispunt'.

In de centrale regering kan een franssprekende eerste minister worden indien hiervoor een politieke meerderheid bestaat, vermits de Koning geen eerste minister kan benoemen zonder instemming van de meerderheid in het parlement. In de Brusselse gewestregering kan op dezelfde wijze een Vla- ming voorzitter worden op voorwaarde dat een meerderheid in de Raad het hiermee eens is. Er is dus geen enkel verschil.

De benoeming door de Koning is zoals ieder constitutionalist wel weet, in feite een formalisme vermits de Koning niets kan doen zonder gedekt te zijn door de politieke meerderheid.

Wat de bevoegdheid van de voorzitter van de Hoofdstedelijke Executieve en de eerste minister betreft, is het evident dat de reële politieke macht van de eerste minister veel verder reikt dan deze van de voorzitter van een Hoofdstede- lijke Executieve.

Bovendien wat betreft budgetbeheer is het zo dat in de Brusselse Executieve alles collegiaal en bij consensus moet worden beslist.

Het vetorecht van de Vlamingen bestaat er inderdaad in dat de consensus onmogelijk gemaakt kan worden en dat bij gebrek aan consensus bijgevolg geen beslissingen meer kunnen worden genomen. Hetzelfde geldt in de cen- trale regering.

De bedoeling van een consensus-regel is dat hij niet moet ingeroepen wor- den daar alle partijen begrijpen dat het gebrek aan consensus leidt tot crisis.

Ik wil het hier even bij laten om deze reactie niet nodeloos te rekken, doch meen dat de Vlaamse Beweging alles te winnen heeft bij een correcte en objectieve analyse van teksten en toestanden.

Dat niet alles perfect is en dat hoe dan ook in België hervormingen de wet moeten ondergaan van het vergelijk voor het bereiken van de gecomplic- eerde meerderheden voorzien in de grondwet van 70, is nu eenmaal een feit en zal ik zeker niet loochenen.

Dat alles voor verbetering vatbaar is evenmin.

Dit is evenwel geen reden om intussen niet te realiseren wat kan.

Met voorname Vlaamse groeten.

H. Schiltz.

Dank bij een afscheid

Apr Raoul Lamens, algemeen sekretaris

Op 31 augustus 1990 verlieten vier zeer waardevolle voortrekkers van VVA het hoofdbestuur; dit zijn met name Dr. I. Roger Devriendt (algemeen voorzitter), Lic. Leo Dekleermaeker (algemeen sekretaris), Ir. Eric Brinckman (algemeen penningmeester), Apr. Bob Van Haverbeke (adjunktsekretaris, afgevaardigde bij het O.V.V.).

De bestuursperiode 1984-1990 onder leiding van Roger Devriendt was bijzonder vruchtbaar!

De totale herziening en herwerking van de *statuten* was om te starten geen gemakkelijke opgave. Het kostte vele kiese besprekingen, overleg en diplomatie.

Zo gauw deze klus geklaard was werd de studie aangevat om VVA om te vormen tot een v.z.w., die in het kader van het vijfde dekreet in aanmerking zou kunnen komen voor betoelaging door de "dienst volksontwikkelingswerk" van het Ministerie van de Vlaamse gemeenschap. Deze opdracht werd tot een goed einde gebracht (Gent-14/6/86) én maakte de heropleving van het centraal sekretariaat en een betere subsidiëring van de afdelingen mogelijk.

Om het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen te steunen werd het "*Vlaams academisch studiecetrum*" opgericht (juli 1986). Deze v.z.w. zal zijn werkelijke rol kunnen spelen bij de verwezenlijking van de *VVA-prijs Professor Walter Baron Opsomer* (eerste uitreiking in 1991).

Belangrijke thema's werden bestudeerd door VVA-werkgroepen. Het resultaat van deze studies werd voorgelegd tijdens de algemene vergaderingen aan alle VVA-leden, wetenschappers en politiciers. Denk maar aan "*de politieke benoemingen*" (Antwerpen - 20/10/84), "*VVA-profiel en werking*" (Diepenbeek - 19/10/85), "*Postakademische vorming*" (Brugge - 7/11/87), "*Europa 1992 en de Vlaamse Academicus*" (Gent 1988).

Nieuwigheden waren de creatie van de "*nieuwsbrief voor bestuursleden*" en de *VVA-vlag* (Limburgs ontwerp). Met het VVA-berichtenblad "*Vivat Academia*" werd beredeneerd geëksperimenteerd teneinde de leesbaarheid te verhogen en de kostprijs te drukken. Het uittreidend hoofdbestuur legde de basis

Dank bij een afscheid

voor de groei naar een gesponsord toonaangevend tijdschrift in Vlaanderen. De *Vlaamse reflex* werd geactualiseerd en VVA verrichtte opbouwend werk in de schoot van het *Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen*. Bob Van Haverbeke en Roger Devriendt woonden meer dan vijftig vergaderingen bij en werkten mede aan de belangrijkste documenten "De Staatshervorming" - standpunten van Vlaamse Verenigingen (het OVV - Masterplan) en de platformtekst "Het nieuwe Vlaanderen van de '90". Talrijke kernachtige moties werden bovendien aan de pers bezorgd; deze werden echter meer dan eens zeer bescheiden weergegeven door de media!

Recentelijk trad VVA toe tot de "*Vlaamse Kulturele Koepel*".

De persoonlijke inzet van de uitgetreden hoofdbestuursleden was enorm groot.

Eric Brinckman was gedurende 18 jaar (1972-1990) algemeen penningmeester, stelde op en verdedigde in de centrale raad 18 begrotingen, 18 winst- en verliesberekeningen, zorgde voor de inning der lidgelden, de verdeling van de subsidies en stelde de algemene ledenlijsten op. Bovendien is hij de geestelijke vader van de V.V.A.-prijs Professor Walter Baron Opsomer.

Leo Dekleermaeker was algemeen sekretaris gedurende 14 jaren (1974-84 en 1986-90), woonde alle vergaderingen bij en stelde 144 lijvige verslagen op! Wie ooit een verslag heeft gemaakt weet wat dit betekent!

Bob Van Haverbeke was gedurende 6 jaren - als adjunkt-sekretaris - actief op Vlaams politiek gebied en spoorde tientallen keren van Brugge naar Brussel om de soms woelige OVV-vergaderingen bij te wonen en de akties mede in goede banen te leiden, hetgeen niet altijd vanzelfsprekend en gemakkelijk was!

Roger Devriendt leidde 49 hoofdbestuursvergaderingen, 12 vergaderingen van de centrale raad en vier algemene vergaderingen. Hij is erin geslaagd VVA door al deze stroomversnellingen te loodsen op een wijze die alle Vlaamse academici tot eer strekt!

Het nieuwe hoofdbestuur hoopt dan ook dat deze competente academici zullen betrokken blijven bij de centrale werking via werkgroepen en centrale raad.

Oprechte dank ook aan de respektievelijke echtgenotes voor hun morele steun, hun begrip en het geduldig verdragen van de (talrijke) afwezigheden!

Apr Raoul Lamens
algemeen sekretaris.

Erratum en andere berichten

Een nieuwe herfst: een nieuw geluid uit Taxandria.

Een onverdiende pluim op mijn hoedje voor de mooie tekst "De Schone Taxandriaherfst", geschreven door onze nieuwe voorzitter Bob Wezenbeek

Nicole Opsomer.

* * *

Naar aanleiding van de ondertekening in Delft van een actieprogramma waardoor de bestaande hindernissen voor samenwerking tussen Vlaamse en Nederlandse universiteiten en hogescholen uit de weg zullen worden geruimd, stuurde het V.V.A.-hoofdbestuur een felicitatiebrief naar Minister D. Coens. Het waren de ministers Coens (Vl.) en Ritzen (Nl.) die dit actieprogramma ondertekenden.

* * *

Tijdens de Centrale Raadsvergadering van 3 nov. jl. werd verslag uitgebracht over de vertegenwoordiging van het V.V.A. bij de volgende activiteiten:

- 8.10.90: Meer autonomie, betere democratie door dr. E. Ponnelle, alg. voorzitter;
- 12.09, 19.9 en 26.09.90: "Volksontwikkeling en cultuurbeleid, V.C.K., door Nele Soenen, administr. secretaresse;
- 29.9.90: "Het Nederlands in een multi-etnische samenleving", A.N.V. te Alden Biezen, door F. Mollet.
- 27.10.90: "Twintig Jaar Vlaams Cultuurbeleid", V.C.K., door Gwij Steel, alg. ondervoorzitter, en Marc Van Dongen, leider werkgroep politiek.

* * *

In verband met de zaak *klinische biologie* stuurde het hoofdbestuur een Open Brief naar Eerste Minister Wilfried Martens, waarin wordt aangedrongen op de aanpak van de federalisering van de Sociale Zekerheid.

* * *

Brief met felicitaties zal worden gestuurd naar Frieda Brepoels naar aanleiding van haar voorstel tot oprichting van een "Voer-cel" in de Vlaamse Raad, en haar kranige houding t.o.v. de weigering door Voorzitter Gaston Geens.

* * *

Ook Guy Verhofstadt zal een felicitatiebrief krijgen n.a.v. het voorstel om een opening naar federalisering van de sociale zekerheid (hoe voorzichtig ook) te maken.

Motie Van de Conferentie van de Burgemeesters van Vlaams Brabant (6.10.1990)

Gelet op de denkbare verwarring, gebrek aan coördinatie, gemis aan gelijkheidsbehandeling bij de Brabantse Provinciale voogdijoverheid;

Gelet op de ondoelmatige en ongelijke dienstverlening aan de Brabantse bevolking;

Gelet op de steeds moeilijker wordende bestuurbaarheid van de Provincie Brabant, gespreid over drie Gewesten en twee Gemeenschappen;

Gelet op het verschillende, niet gelijklopende politiek- en belastingssysteem van de drie Gewesten, welke hun eigen beleid hebben gericht op de noden en de behoeften van hun gewest;

Gelet op het feit dat het verschillend gewestelijk beleid onevenwichten in inkomsten en uitgaven van de Brabantse burgers veroorzaakt, wat compensaties oproept;

Gelet op het feit dat voor het optrekken van het aantal Provincies, door het splitsen van de Provincies, geen bijzondere meerderheid vereist is;

Gelet op het feit dat de verkiezing van de provinciale raden van Vlaams- en Waals-Brabant, zoals voor de verkiezing van de Brusselse gewestraad, met de betrokken gemeentelijke kiezerslijsten kan gebeuren, hetgeen met een gewone wet en een K.B. kan geregeld worden;

Gelet op het feit dat de toewijsbare provinciale inkomsten van de arrondissementen Halle, Vilvoorde en Leuven 30,38 % van de totale provinciale inkomsten vertegenwoordigen en dat de toewijsbare uitgaven voor dezelfde arrondissementen 30,67 % bedragen, hetgeen de leefbaarheid van een Provincie Vlaams-Brabant met 960.000 inwoners of 43 % van de Brabantse bevolking, verzekert;

Overwegend dat een Provincie Vlaams-Brabant de mogelijkheid biedt onder Vlaamse partijen, met minstens de helft minder beleidspartijen als nu het geval is, een eigen dynamisch beleid te voeren gericht op eigen noden en behoeften van zijn inwoners;

Overwegend dat de splitsing van de Provincie Brabant een meer doorzichtig, eenvoudig en doelmatig bestuur zal toelaten ;

Overwegend dat een gesplitste Provincie met een minimale belastingsdruk een betere dienstverlening en een dynamischer beleid voor haar bevolking moet mogelijk maken ;

Overwegend dat zeer belangrijke problemen in Vlaams- en Waals-Brabant kunnen opgelost worden na de splitsing van de Provincie Brabant ;

De conferentie van Burgemeesters van Vlaams-Brabant

- 1) vraagt met aandrang aan alle beleidsverantwoordelijkheden in de 3de fase van de staatshervorming de splitsing van de Provincie Brabant af te dwingen ;
- 2) eist dat tegelijk :
  - a) de taalfaciliteiten worden afgeschaft ;
  - b) het hoofstedelijk gebied Brussel en de waarborgen van de Vlaamse vertegenwoordiging in Brussel ter sprake komen.

A. VANSINA

- Voorzitter van de Conferentie van Burgemeesters van Vlaams-Brabant
- Burgemeester van Leuven.

Publiciteitstarief :

1/3 bladzijde 115 x 55

1 nummer tussen teksten : 2.500,- fr.

5 nummers : 11.250,- fr.

Publiciteitstarief :

1/2 bladzijde 115 x 90

1 nummer binnenkaft : 3.500,- fr.

5 nummers binnenkaft : 15.750,- fr.

1 nummer tussen teksten : 2.800,- fr.

5 nummers tussen teksten : 12.600,- fr.

Personalia

Huwelijken : behouden vaart !

Veronique en Joost Willems-Soulliaert op 13 oktober 90
(afd. Brugge).

Annie en Jan, zoon van Hilda en Fernand Bronders op 20 juli 90
(afd. Limburg)

Els en Johan, zoon van Marina en Henri Vrijens op 25 augustus 90
(afd. Limburg)

Relinde en Johan, dochter van Sofie en Karel Eerlingen op 29 september 90
(afd. Limburg)

Dorothy en Luc, zoon van Ciska en Christian Broere op 27 oktober 90
(afd. Limburg)

Dr. Jan Deschilder en Dr. Leonie Driessen op 15 september 90
(afd. Brugge)

Benedicte en Guy Slagmulder-Lambrecht, dochter van Willy en Bernice Lambrecht op 18 augustus 90
(afd. Brugge)

Jan De Keyser en Greet De Sutter, zoon van Dr. en Mw. G. De Keyser
(afd. Brugge)

Myriam en Erik, zoon van Jenny Martens op 14 juli
(afd. Limburg)

Hilde en Vital, zoon van Sofie en Karel Eerlingen op 14 augustus 90
(afd. Limburg)

Hilde en Marc, zoon van Gilbert en Willy Vanderleen op 22 september 90
(afd. Limburg)

Martine en Jo, dochter van Stan Dessers op 29 september 90 (afd. Limburg)

Geboorten : onze hartelijke gelukwensen !

Lore, dochtertje van Johan en Christine Declercq, kleindochtertje van Jacques en Evelyne Vanden Abeele op 19 september 90
(afd. Brugge)

Sofie, dochtertje van Bart en Mieke Vandeputte op 26 september 90
(afd. Kortrijk)

Maja, kleindochtertje van Vera en Xavier Staelens op 5 juni 90

Wouter, kleinzootje van Jan en Lutgart Berger op 1 juli 90

Elise, kleindochtertje van Els en Albert Hillen op 23 juli 90

Charlotte, kleindochtertje van Christian en Ciska Broere op 28 juli 90

Bernard, kleinzootje van Alice en Lucien Oosterbosch op 7 september 90
(afd. Limburg)

Matthias, kleinzootje van Els en Albert Hillen op 26 september 90
(afd. Limburg)

Lien, dochtertje van Marleen en Peter Gommers, kleindochtertje van Alida en Staf Gommers, kleindochtertje van Milka en Urbain Tombal op 28 september 90 (afd. Limburg)

Sterfgevallen : onze oprechte deelneming :

Mevrouw Lucia Joanna Viaene, geboren te Ardoorie op 5.2.1900 en overleden te Brugge op 17.5.1990 ; echtgenote van de Heer Alberic Bruneel, moeder van Daniël en Nicole Bruneel
(afd. Brugge)

De Heer Gustaaf-Jozef Pottie, geboren te Gullegem op 10.11.1903 en overleden te Kortrijk op 6.10.1990 ; vader van Jaak en Griet Stichelbaut-Pottie
(afd. Kortrijk)

In juni ll. ontviel ons Wim van Dongen in zijn 63^e levensjaar. Als burgerlijk ingenieur leidde hij het consultancy kantoor dat zijn naam droeg. Hij was lid van afdeling Antwerpen.

De Heer Peter Van Sande, tandarts, geboren te Zwevegem op 30.6.1962 en

overleden te Lier op 10.9.1990 ; echtgenoot van Kristien Ooghe.
(afd. Klein Brabant)

Mevrouw Maria Blanckaert, weduwe van Henri Hoet, geboren te Beerst op 18.8.1900 en overleden te Veurne op 14.9.1990 ; moeder van Willy en Bernice Lambrecht-Hoet (afd. Brugge)

De Heer Maurice Vermeulen, vader van Nicole en Hilaire Vankerkchove op 25.6.90

Mevrouw Rooske Kerkhofs, moeder van Lies en Ludo Beulen op 26.6.90

De Heer Rik Vandekerckhove, VVA-lid, echtgenoot van Agnes Depestele, op 4.8.90

Promotie : hartelijke gelukwensen aan

Michel Vanbuul, Stafhouder van de Balie van Tongeren.

Het berichtenblad biedt voortaan de mogelijkheid aan jonge academici, lid van V.V.A., om een kosteloze sollicitatie-advertentie te plaatsen :

NAAM & VOORNAAM :

DIPLOMA & JAAR

KONTAKT (ADRES of TELEFOON)

DESIDERATA